

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-03-26

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Ändrad könstillhörighet

Enligt en lagrådsremiss den 15 mars 2012 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om upphävande av vissa författningar om kastrering,
2. lag om ändring i lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall,
3. lag om ändring i steriliseringslagen (1975:580),
4. lag om ändring i patientdatalagen (2008:355),
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Eva Willman, biträdd av kanslirådet Daniel Zetterberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om fastställande av
könstillhörighet i vissa fall

1 §

I paragrafen talas i dag om att någon "sedan ungdomen upplever..." .
Formuleringen föreslås i remissen ändrad till "sedan en betydande tid
upplever....".

Regeringen anför som skäl för ändringen att den anser att uttrycket
"sedan en betydande tid" speglar ett krav på att sökanden ska ha en
varaktig och djupgående upplevelse av att tillhöra det andra könet,
utan att samtidigt ange när i livet denna upplevelse först har inträtt.
Vidare sägs att förslaget innebär en kodifiering av den rättstillämp-
ning som sker hos Rättsliga rådet i dag.

Lagrådet kan inte se att det valda begreppet täcker in vad som efter-
strävas. Lagrådet finner därtill anledning att från språkliga utgångs-
punkter ifrågasätta begreppet "betydande tid".

Uttrycket skulle möjligen kunna ersättas av "...har en varaktig och
djupgående upplevelse av att han eller hon tillhör det andra könet".
Frågan bör övervägas ytterligare under den fortsatta beredningen.

Lagrådet förordar vidare att punkt 2 inleds med orden "sedan en tid
uppträder...".

Förslaget till lag om ändring i patientdatalagen

Enligt övergångsbestämmelsen i punkt 2 ska 1 kap. 3 § i sin äldre
lydelse fortfarande gälla för verksamhet som avses i lagen
(1944:133) om kastrering. Avsikten med bestämmelsen är att sådan

verksamhet som förekommit före upphävandet av lagen om kastre-
ring alltså ska omfattas av patientdatalagens bestämmelser om
behandling av personuppgifter.

Den föreslagna övergångsbestämmelsen är svårförståelig.

Lagrådet förordar att övergångsbestämmelsen utgår och att ändring-
en i 1 kap. 3 § i stället kompletteras på så sätt att bestämmelsen av-
slutas enligt följande:

...i vissa fall, lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. samt den
upphävda lagen (1944:133) om kastrering.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.